

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

справа

ВИШНЕВСЬКА проти УКРАЇНИ

(Заява № 16881/03)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

29 листопада 2005 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Вишневська проти України»,

Європейський суд з прав людини (друга секція), що засідав палатою у складі:

пана: Ж. П. Коста /J.-P. COSTA/, *голови*,

I. Кабрал Барreto /I. CABRAL BARRETO/,

К. Юнгвірт /K. JUNGWIERT/,

В. Буткевич /V. BUTKEVYCH/,

М. Угрехелідзе /M. UGREKHELIDZE/,

пані: А. Мулароні /A. MULARONI/,

Е. Фура-Сендстрьом /E. FURA-SANDSTRÖM/, *суддів*,

та пана М.С. Несміта /M.S. NAISMITH/, *заступника Секретаря секції*,

Після обговорення у нарадчій кімнаті, що відбулося 8 листопада 2005 року, виносить таке рішення, що було прийнято того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа була порушена за заявою (№ 16881/03), що була подана проти України громадянкою цієї держави пані Валентиною Григорівною Вишневською (далі - заявниця) 24 березня 2003 року відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав і основних свобод людини (далі - Конвенція).

2. Уряд України (далі - Уряд) представлений своїм уповноваженим пані В. Лужковською з Міністерства юстиції України.

3. 5 грудня 2003 року друга секція прийняла рішення комунікувати заяву Уряду. Відповідно до положень пункту 3 статті 29, Суд вирішив одночасно розглянути питання суті та прийнятності справи.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця народилася у 1939 році і проживає у м. Нова Каховка Херсонської області, Україна.

5. Рішенням Новокаховського міського суду від 3 липня 2001 року був задоволений позов, поданий заявницею щодо виплати заборгованості з заробітної плати проти її працедавця – підприємства «Південелектромаш». Суд зобов'язав останнього сплатити заявниці суму в розмірі 1 274 грн.

6. Через те, що це судові рішення залишалося невиконаним заявниця звернулася до територіального управління юстиції, яке листом від 14 лютого 2003 року поінформувало заявницю, що на банківські рахунки підприємства було накладено арешт та було встановлено відсутність грошових коштів. З іншого боку, після того як було встановлено, що 70 % акцій підприємства належать державі, начальник управління заявив, що Закон України № 2864-III «Про

введення мораторію на примусову реалізацію майна» (набрав чинності 26 грудня 2001 року) забороняє продаж майна підприємств 25 % і більше акцій яких належать державі для виплати боргів.

7. У листі від 8 вересня 2003 року відділ державної виконавчої служби у м. Новий Каховці поінформував заявницю, що виконання відповідного судового рішення було призупинено через судовий процес, розпочатий у Херсонському обласному господарському суді з метою визнання підприємства банкрутом.

8. 15 січня 2004 року виконавче провадження щодо судових рішень проти підприємства було відновлене.

9. До цього часу судові рішення, винесене на користь заявниці залишається невиконаним.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

10. Відповідне національне законодавство наведене у рішенні «*Ромашов проти України*» (заява № 67534/01, рішення від 27 липня 2004 року).

ЩОДО ПРАВА

I. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОВОГО ПОРУШЕННЯ § 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПРОТОКОЛУ № 1

11. Через тривале виконання судового рішення, винесеного на її користь, заявниця вважає себе жертвою порушення її права на справедливий судовий розгляд та на повагу до її майна. Заявниця посилається на пункт 1 статті 6 Конвенції, а також на статтю 1 Протоколу № 1, що процитовані у відповідних частинах:

пункт 1 Статті 6

«Кожен при вирішенні питання щодо його цивільних прав та обов'язків (...), має право на справедливий і відкритий розгляд упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом»

Стаття 1 Протоколу № 1

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які, на її думку, є необхідними для здійснення контролю за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів.»

A. Щодо прийнятності

12. Уряд дорікає заявниці у тому, що вона не вичерпала, як того вимагає пункт 1 статті 35 Конвенції, двох національних засобів правового захисту, оскільки заявниця не порушила процедуру оскарження дій чи бездіяльності державної виконавчої служби з огляду на невиконання судового рішення, винесеного на її

користь та не подала позову до відповідного господарського суду з метою внесення її ім'я до списку кредиторів в рамках процедури визнання підприємства банкрутом та з метою отримання можливості контролювати процес відновлення платоспроможності цього підприємства.

13. Заявниця не погодилася з твердженнями Уряду.

14. Суд зауважує, що подібні доводи Уряду вже відхилялися в багатьох рішеннях Суду (див., наприклад, *«Войтенко проти України»*, заява № 18966/02, п.п. 31 та 35, від 29 червня 2004 року; *«Ромашов проти України»*, заява № 67534/01, п. 27, від 27 липня 2004 року). Суд не вбачає жодних підстав для іншого висновку з цього приводу. Отже, Суд постановляє, що необхідно відхилити попередні зауваження Уряду.

15. Суд постановляє, що заява не може бути визнана явно необґрунтованою у значенні п. 3 статті 35 Конвенції. До того ж, Суд не встановив жодної іншої підстави неприйнятності заяви.

В. Щодо суті

16. У своїх зауваженнях Уряд висунув аналогічні доводи, що й у справах *Ромашова*, *Войтенка* та *Сокура*, що мали на меті довести відсутність порушення п. 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Протоколу № 1 (див. вищезгадані рішення у справах *Ромашова*, п. 37; *Войтенка*, п.п. 37 та 51; рішення у справах *«Сокур проти України»*, заява № 29439/02, п. 28, від 26 квітня 2005 року; *«Кацюк проти України»*, заява № 58928/00, п.п. 50 та 56, від 5 квітня 2005 року).

17. Заявниця не погоджується з такими твердженнями Уряду.

18. Суд передусім нагадує, що орган державної влади не може посилатися на відсутність коштів для виплати боргу, що ґрунтується на судовому рішенні та, що значна затримка виконання судового рішення порушує право, яке захищено статтею 1 Протоколу № 1 (див. *«Бурдов проти Росії»*, заява № 59498/00, §§ 35 та 40, ЄСПЛ 2002-III). Звідси випливає, що не вживаючи впродовж приблизно чотирьох років і трьох місяців заходів, необхідних для виконання остаточного судового рішення у цій справі, українські органи влади частково порушили положення п. 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Протоколу № 1 щодо своєї ефективної роботи.

19. Цього достатньо Суду щоб зробити висновок про те, що п. 1 статті 6 та статтю 1 Протоколу № 1 було у цій справі.

II. ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

20. Відповідно до статті 41 Конвенції,

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, то Суд у разі необхідності надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію.»

A. Шкода

21. Заявниця вимагає, як компенсацію матеріальної шкоди, суму, що була присуджена їй рішенням національного суду, винесеним на її користь, та компенсацію моральної шкоди, якої вона зазнала і покладається на розсуд Суду у питанні розміру такої компенсації.

22. Уряд заявляє, що він не несе відповідальності за борги підприємства, лише 75 % акціонерного капіталу якого він володіє. Відповідно до позиції Уряду не існує причинно-наслідкового зв'язку між стверджуваною матеріальною шкодою та порушенням. Що стосується моральної шкоди, заявниця не вказала розмір суми, яку вона вимагає.

23. Беручи до уваги те, що судові рішення на її користь не було виконано (див. пункт 9 вище), Суд зауважує, що виконання цього зобов'язання і надалі залишається за Урядом. Отже, Суд вважає, що якщо Уряд виплатить заявниці борг – це буде повним і остаточним вирішенням справи.

24. Суд на засадах справедливості, як того вимагає стаття 41, присуджує заявниці суму в розмірі 2 040 ЄВРО, як відшкодування моральної шкоди.

B. Судові витрати

25. Заявниця вимагає також суму в розмірі 10 ЄВРО для відшкодування поштових витрат, яких вона зазнала під час розгляду справи у Суді. Заявниця долучила поштові квитанції.

26. Уряд не прокоментував вищезазначеної вимоги.

27. Відповідно до судової практики Суду заявниця не може отримати відшкодування своїх витрат окрім, як у випадку, якщо вони справді були, в них існувала потреба, та, якщо вони є реальними з точки зору їх розміру. З цього приводу та зважаючи на відомі Суду аспекти, а також зважаючи на вищезгадані критерії, Суд вважає доречною суму в розмірі 10 ЄВРО для відшкодування витрат, яких зазнала заявниця під час розгляду справи у Суді і присуджує їй цю суму.

C. Пеня

28. Суд вважає належним, щоб відсоткова ставка ґрунтувалася на граничній ставці Європейського центрального банку, до якої повинні бути додані три відсоткові пункти.

НА ЦИХ ПІДСТАВАХ, СУД ОДНОСТАЙНО:

1. *Визнає* заяву прийнятною;
2. *Стверджує*, що було порушення п. 1 статті 6 Конвенції;
3. *Стверджує*, що було порушення статті 1 Протоколу № 1;
4. *Стверджує*:
 - а) що Держава-відповідач має сплатити заявниці впродовж трьох місяців від дати, коли це рішення стане остаточним відповідно до п. 2 статті 44 Конвенції залишок боргу відповідно до судового рішення від 3 липня 2001 року; також 2 040 ЄВРО (дві тисячі сорок ЄВРО) моральної шкоди; 10 євро (десять ЄВРО) за понесені судові витрати, а також будь-яку суму, яка має бути сплачена як податки та збори. Ці суми мають бути конвертовані в українську гривню за курсом на дату сплати;
 - б) у випадку невикплати чи несвоєчасної виплати Державою-відповідачем належних заявниці сум, на них нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсотки, з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку;
5. *Відхиляє* інші вимоги щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено французькою мовою та повідомлено в письмовій формі 29 листопада 2005 року відповідно до § 2 та 3 статті 77 Регламенту Суду.

/підпис/

С. Несміт
Заступник секретаря

/підпис/

Ж.-П. Коста
Голова